

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»

Факультет іноземних мов

Кафедра англійської філології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПОРІВНЯЛЬНА ФРАЗЕОЛОГІЯ

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)
(перший (бакалаврський); другий (магістерський); третій (освітньо-науковий))

Освітня програма «Англійська мова і література»
Спеціальність 035 Філологія

Спеціалізація 035.041 Германські мови та літератури
(переклад включно), перша – англійська

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 7 від 16 березня 2023 р.

м. Івано-Франківськ – 2023

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Порівняльна фразеологія
Викладач	Билиця Уляна Ярославівна
Контактний телефон викладача	+38 0342 596069
Е-mail викладача	uliana.bylytsia@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Лекційні заняття, семінарські заняття, самостійна робота
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС
Посилання на сайт дистанційного навчання	www.d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	Вівторок 13.30
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Предметом вивчення навчальної дисципліни «Порівняльна фразеологія» фразеологічний фонд англійської та української мов. У ході курсу студенти матимуть змогу зрозуміти, що являє собою фразеологія як лінгвістична дисципліна, системно опанувати семантичні та структурно-граматичні характеристики фразеологічних одиниць обох мов, їхні джерела формування, прослідкувати функціонально-стилістичні особливості використання даних фразеологізмів, їхній прагматичний потенціал, усвідомити поняття міжмовної фразеологічної еквівалентності та специфічності, а також дослідити гендерну маркованість фразеологізмів у зіставному аспекті. На лекційних заняттях студенти ознайомляться з основними теоріями дослідження фразеологічних одиниць, тоді як на семінарських заняттях вони матимуть змогу застосувати здобуті теоретичні знання на практиці.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Метою навчальної дисципліни є створення у студентів системно-наукового поняття про фразеологічний склад англійської та української мов для набуття та вдосконалення перекладацької компетенції, необхідної для успішної фахової діяльності та проведення наукових досліджень.</p> <p>Основними цілями вивчення дисципліни є формування перекладацької компетенції, необхідної для успішної фахової діяльності та проведення наукових досліджень.</p>	
4. Програмні компетентності	
<p>Загальні компетентності:</p> <p>ЗК 1. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК 2. Здатність бути критичним і самокритичним.</p> <p>ЗК 4. Здатність бути критичним, самокритичним і відповідальним за вироблення та ухвалення рішень у непередбачуваних контекстах.</p> <p>ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 8. Здатність працювати в команді та автономно.</p> <p>ЗК 9. Здатність спілкуватися з професійних питань основною (англійською) та другою іноземною мовою.</p> <p>ЗК 11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях професійної або навчальної діяльності.</p> <p>ЗК 12. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій у вивченні іноземних мов.</p> <p>Фахові компетентності:</p> <p>ФК 1. Здатність вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних напрямках і школах.</p>	

ФК 3. Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки.

ФК 5. Усвідомлення методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для досліджень та/або інноваційних розробок у галузі філології, презентації їхніх результатів професійній спільноті та захисту інтелектуальної власності на результати досліджень та інновацій.

ФК 6. Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань.

ФК 7. Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.

5. Програмні результати навчання

ПРН 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН 3. Організувати процес свого навчання й самоосвіти із значним ступенем автономності.

ПРН 7. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.

ПРН 9. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію англійської мови і літератури і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.

ПРН 10. Характеризувати діалектні та соціальні різновиди мови, описувати соціолінгвальну ситуацію, використовувати знання культури, історії і традицій народів мов, які вивчаються.

ПРН 12. Аналізувати терміни, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

ПРН 17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.

ПРН 21. Мати навички участі в наукових та/або прикладних дослідженнях у галузі філології, дотримуватися правил академічної доброчесності

6. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	12
Семінарські	18
Самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
6	035 Філологія	3	В

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість годин		
	лекції	заняття	сам.робота
Тема 1. Фразеологія як лінгвістична дисципліна. Предмет, зміст і завдання фразеології. Класифікації фразеологізмів.	1	2	5
Тема 2. Джерела формування фразеологічних одиниць англійської та української мов.	1	2	5
Тема 3. Порівняльний аналіз фразеологічних одиниць англійської та української мов у структурно-	2	2	5

граматичному аспекті.			
Тема 4. Функціонально-стилістична диференціація фразеологічних одиниць.	1	2	10
Тема 5. Прагматичний потенціал фразеологічних одиниць англійської мови та його реалізація у контексті.	1	2	10
Тема 6. Національно-культурно марковані фразеологічні одиниці та їх переклад.	2	2	10
Тема 7. Етнолінгвістичний аспект вивчення фразеологізмів англійської та української мов.	2	2	10
Тема 8. Гендерна маркованість фразеологічних одиниць англійської та української мов. Гендерні стереотипи.	2	4	5
ЗАГ:	12	18	60

7. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	<p>Система оцінювання навчальної дисципліни відбувається згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень студентів, що регламентовані в університеті.</p> <p>Загальна максимальна сума балів, яка присвоюється за курс, становить 100 балів, яка є сумою балів за виконання практичних завдань, підсумкове тестування, самостійну роботу (модуль 1) та бали, отримані під час іспиту (модуль 2). Допуск до іспиту передбачає отримання рейтингової підсумкової оцінки (максимум 50 балів, мінімум 25 балів).</p> <p>Студент, який не набрав 25 балів, до іспиту за відомістю №1 не допускається. У такому випадку до початку екзаменаційної сесії студент користується повторним правом отримати допуск на складання іспиту за відомістю №2 на консультаціях викладача (перескладання пропущених тем, виконання індивідуальних</p>				
	Поточне тестування				
	Контроль	Аудиторна робота	Підсумкове тестування	Всього	Залік
	Ваговий коефіцієнт	6	1		
	Максимальна кількість балів	30	20	50	50
	завдань).				
Вимоги до письмової роботи	Передбачене одне письмове підсумкове тестування, яке охоплює 20 завдань, з них кожне оцінюється по одному балу (максимальна кількість балів – 20).				
Семінарські заняття	Оцінюється відвідуваність усіх 5 занять упродовж семестру за 5-бальною шкалою. Максимальна кількість 30 балів розраховується як середнє арифметичне усіх занять з ваговим коефіцієнтом 6.				
Умови допуску	При виставленні допуску до іспиту (максимум 50 балів)				

до підсумкового контролю	враховуються навчальні досягнення студентів (бали), набрані на поточному опитуванні під час контактних (аудиторних) годин, при виконанні завдань для самостійної роботи, а також бали підсумкового тестування.									
Підсумковий контроль	Форма контролю – залік. Форма здачі – письмова. Структура білета і розподіл балів за завдання: <table border="1" data-bbox="523 398 1481 797"> <thead> <tr> <th data-bbox="523 398 1002 432">Завдання</th> <th data-bbox="1002 398 1481 432">Кількість балів</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="523 432 1002 544">1. Назвіть основні джерела виникнення фразеологічних одиниць.</td> <td data-bbox="1002 432 1481 544">5 балів</td> </tr> <tr> <td data-bbox="523 544 1002 689">2. Які існують особливості прагматичного впливу фразеологічних одиниць англійської та української мов?</td> <td data-bbox="1002 544 1481 689">5 балів</td> </tr> <tr> <td data-bbox="523 689 1002 797">3. Проаналізуйте структурно-граматичні особливості поданих фразеологічних одиниць.</td> <td data-bbox="1002 689 1481 797">10 балів</td> </tr> </tbody> </table>		Завдання	Кількість балів	1. Назвіть основні джерела виникнення фразеологічних одиниць.	5 балів	2. Які існують особливості прагматичного впливу фразеологічних одиниць англійської та української мов?	5 балів	3. Проаналізуйте структурно-граматичні особливості поданих фразеологічних одиниць.	10 балів
Завдання	Кількість балів									
1. Назвіть основні джерела виникнення фразеологічних одиниць.	5 балів									
2. Які існують особливості прагматичного впливу фразеологічних одиниць англійської та української мов?	5 балів									
3. Проаналізуйте структурно-граматичні особливості поданих фразеологічних одиниць.	10 балів									

8. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи.

Студент повинен виконати усі письмові роботи, щоб бути допущеним до підсумкового контролю.

Академічна доброчесність.

Студент повинен дотримуватися Кодексу честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», що був затверджений для забезпечення виконання вимог академічної доброчесності. У випадку їх порушення під час виконання завдань поточного, модульного чи підсумкового контролю, студент отримає «0» балів згідно із Положенням про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі студентів ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».

Відвідування занять.

Студент має вчасно приходити на заняття. Він може бути не допущений до заняття, у разі спізнення без вагомої на те причини. У випадку пропуску 4 чи більше практичних занять без поважної причини, студент може бути не допущений до підсумкового контролю (заліку), або його/її підсумкова оцінка буде знижена. Студент зобов'язаний неухильно дотримуватися правил внутрішнього розпорядку навчального закладу; інших видів політики, передбаченої нормативними документами, що регулюють навчальний процес у ЗВО.

9. Рекомендована література

Основна:

1. Билиця У. Я. Концепт APPEARANCE в англійській компаративній фразеології. Науковий вісник міжнародного гуманітарного університету. Серія : Філологія : збірник наукових праць. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2021. Вип. 41, том 1. С. 12-17.
2. Билиця У. Я. Англійська компаративна фразеологія на позначення концепту PHYSICAL STATES. Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія : Філологія. Журналістика. Київ : Видавничий дім «Гельветика», 2021. Том 32 (71). № 4 2021. Частина 1. С. 83-89.
3. Билиця У. Я. Дойчик О. Я., Павлюк І. Б. Концепт «PSYCHO-EMOTIONAL STATES AND FEELINGS» в англійськомовній компаративній фразеології. Мова. Література. Фольклор. Запоріжжя: Видавничий дім «Гельветика», 2021. № 2. С. 7-17.
4. Гуляс В., Зозуля І. Українські фразеологізми та їхні відтворення в англійському перекладі / В. Гуляс, І. Зозуля. Всеукраїнська науково-практична Інтернет-

конференція — Молодь в науці: дослідження, проблеми, перспективи, 2020.
http://ir.lib.vntu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/29790/Zozulya_2020%a23.pdf?sequence=1&isAllowed=y

5. Григоренко Т. В. Етнографічна лексика і фразеологія у складі української літературної мови : монографія. Умань : ПП Жовтий, 2010. 216 с. (Бібліотека ПНУ)
6. Демська-Кульчицька О. М. Фразеологія. Київ : Видавничий дім : «Києво-Могилянська академія», 2008. 74 с. (Бібліотека ПНУ)
7. Ужченко В. Д., Ужченко Д. В. Фразеологія сучасної української мови: посібник для студентів філологічних факультетів вищих навчальних закладів. Луганськ : Альма-матер, 2005. 400 с. (Бібліотека ПНУ)
8. Cowie A. P. Phraseology : theory, analysis and applications. Oxford : Clarendon Press. 1998. 258 p. (Бібліотека ПНУ)
9. Dabrowska A. A Syntactic Study of Idioms. UK : Cambridge Scholars Publishing, 2018. 355 p. (Бібліотека ПНУ)
10. Chechur T. Connotative, signficative and structural analysis of English, German and Ukrainian phraseological units denoting labor activity. International forum: problems and scientific solutions. Melbourne, 2020. P. 313 – 320.
11. Goltsova M. Antiphrasis-based folk similes in the English and Ukrainian languages. «Міжнародний філологічний часопис» Vol. 10, № 3, 2019. P. 45 – 51.
<https://doi.org/10.31548/philolog2019.03.045>
12. Kipfer B. A. Phraseology. Illinois : Sourcebooks, 2008. 265 p. (Бібліотека ПНУ)
13. Kucheruk M. Comparative characteristics of ukrainian and english phraseological units. Topical Issues of Humanities, Technical and Natural Sciences Vinnytsia, 2021. P. 252 – 255.
14. Meunier F., Granger S. Phraseology in foreign language learning and teaching. Amsterdam / Philadelphia : John Benjamins Publishing Company, 2008. 273 p. (Бібліотека ПНУ)
15. Naciscione A. Stylistic use of phraseological units in discourse. Amsterdam : John Benjamins Publishing, 2010. 306 p. (Бібліотека ПНУ)
16. Skandera P. Phraseology and Culture in English. Berlin : Mouton de Gruyter. 2007. 524 p. (Бібліотека ПНУ)
17. Soshko O. Semantic peculiarities of comparative phraseological units denoting emotional characteristics (on the material of Ukrainian, German and English languages). Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: Серія «Філологія», 2(69), 2018. P. 170–173. <https://journals.oa.edu.ua/Philology/article/view/1680>

Викладач: Билиця У. Я.